

trgovci in tudi zasebniki, prihodnji mesec Vas pridem zopet obiskat in inspiciirat. Pobljšajte se in glejte, da najdem pri vsakem „Štajerca.“ Kdor je po svojem mišljenju in govorenju naprednjak, ta mora biti tudi tak po svojem dejanju! „Štajerčev“ prijatelj.

„Popravek“ iz Velike Nedelje katerega smo priobčili v naši zadnji številki in katerega nam je poslal kaplan Ozvatič bil je od strani gospoda kaplana vseskozi skrpan iz samih laži. O kaplanu in Pepci dobili smo zopet krasen dopis, katerega priobčimo v naši prihodnji številki. Sicer ne vemo če bo ta dopis po volji farškim bratcem okoli „Našega Doma“ in „Gospodarja“, a po volji pa bo gotovo kmetom v velikonedeljski okolici, ker bodejo zopet sprevideli, da „Štajerc“ ne laže, temveč, da lažejo prav temeljito gospodje v črnih suknhah. Gospod kaplan, na videnje! Kmetje pa bodo tudi sprevideli, koliko vredni in zanesljivi so „popravki“, katere pošiljajo rnosukneži.

Braslovče. Ni res, da sem se podpisani drznil izraziti dvema gospejma: „Ko bi jaz denarje imel, pokupil bi vsa posestva od Savinske doline do Adrijskega morja, ter bi vse Nemce izbičal;“ res je pa, da sem rekel proti dvema gospejma: „Ko bi jaz denarja imel, pokupil bi vsa posestva od Savinske doline do Adrijskega morja, ter bi ista dal slovenskim naselnikom.“ Braslovče, dne 7. oktobra 1905. Jakob Bohinc, stolnomestni župnik v p.

Opomba uredništva: Gospod stolnomestni župnik v pokoju, čemu le „popravljate“, ko pa sami morate priznati, da ste se pokazali do skrajnosti kot miroljubnega starčka v pokoju, miroljubnega posebno napram drugi narodnosti? Bog že ve zakaj Vam ni dal toliko denarja, da bi se izpolnile Vaše sanje o naših slovenskih naseljenikih med Savinsko dolino in Adrijskem morju! Ako zares ne bi „izbičali.“ Nemcev, kateri sedaj stanujejo v imenovanih krajih, verjени pa smo o tem, da jih čisto gotovo ne bi ustili živeti med svojimi ljubimi naselniki. Sicer pa globoko klanjamo taki požrtovalnosti stolnomestnega župnika v pokoju, ki je živel skoraj celo svoje življenje med Nemci in postal le s pomočjo nemškega jezika stolomestni župnik, s pomočjo jezika, katerega tako sovraži, da bi kar cele dežele pokupil in iz njih odstranil vse, ki govore ta jezik. Kdor hoče uživati mir, naj živi v slogi, ne pa, da daje svojemu goremu prepričanju duška s tako izzivajočimi besedami, kakor stolomestni župnik v pokoju (!) z imenom Jakob Bohinc! Z Bogom gospod župnik v -- pokoju!

Dobje pri Planini. Slavno uredništvo lista „Štajerc“! Z ozirom na dopis, katerega ste priobčili v številki 17. lista „Štajerc“ z dne 20. avgusta 1905 od naslovom: Dobje pri Planini, prosim kot s prižnim pooblastilom pooblaščen zastopnik gospoda Jerneja Vurkelc-a, župnika v Dobjem, sklicevaje se na določbe § 19 tiskovnega zakona, za sprejem sledečega popravka: Ni res, da je župnik Jernej Vurkelc komaj naprosil tri svoje privržence, da so se v listu „Naš Dom“ z dne 18. maja t. l. potegnili za njega. Ni res, da je koga naprosil, ki naj bi ga opral. Ni

res, da je ljudstvo nafarbal, da bi mu nosilo denar, in ni res, da je župnik rekel, da bo kaplana kupil. Res pa je, da je na uradno vloženo prošnjo z dne 5. decembra 1901 za ustanovitev mesta za pomožnega duhovnika in njegovo dotacijo c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z odločbo z dne 27. septembra 1904 šte. 22903, oziroma c. kr. namestništvo z odločbo z dne 5. aprila 1904 šte. 44364 odgovorilo, da zahteva od župljanov 3000 K za kaplanovo dotacijo. Res je tudi, da se je na dotično uradno vloženo vlogo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Brežicah, da se dovoli pobiranje doneskov, javilo od c. kr. okrajnega glavarstva z sklepom z dne 4. oktobra 1904. šte. 17680, da ni potreba posebnega dovoljenja, ako stranke same prinašajo dotične prispevke župnemu uradu in je res, da je župnik s prižnice to ljudem naznanil in opomnil, da bi se svota 3000 K prav lahko skupaj spravila, ako bi boljši posestniki prispevali po 10 K do 20 K. Res je, da se je nabralo do 30. decembra 1904 1389 K in res, da je župnik ostanek po 1611 K sam skupaj spravil in da se je potem svota 3000 K vložila v Južnoštajerski hranilnici v Celju ter se je knjižica poslala preč. knez.-škof.-konzistoriju v Maribor, da kupi državno obveznico in je konzistorij poslal dne 27. julija 1905 župniku Vurkelc-u vinkulovano kronsko rento z dne 1. marca 1905, šte. 61698 za 3000 K z naznanilom, da je ces. kr. namestništvo v Gradcu z dne 3. julija 1905 šte. 28991 o nakupu te obveznice c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje poročalo. — Maribor, dne 2. oktobra. Za Jerneja Vurkelc-a Dr. Rosina Franjo, odvetnik v Mariboru.

Opomba tiskarjevega učenca: Tristo milijon pre-dretih dohtarjev in farjev! Od samih nafehtanih krone in samih številck citiranih sklepov se niti več ne spoznam. Moj oče mi je nekoč povedal, da je far, ki hodi fehtat po fari od ubogih kmetov denarja žita in zbirce ravno tako — pošten, kakor tisti, ki tako ljubi kmeta, da takega farja zagovarja.

Spodnještajerske novice.

Čudno, čudno! V nekem koroškem liberalnem (naprednem) nemškem listu („Fr. St.“) najdemo sledečo oznanilo. „Echt steirische Weine und süssen Wein-most versendet zu billigsten Preisen D. Tombach, Pettau.“ Po slovenski glasilo bi se to oznanilo na primer tako le. „Pristno štajersko vino in sladek mošt razpošilja po najnižjih cenah D. Tombah, Ptuj.“ To oznanilo je vredno, da si je malo ogledamo! Čudno se nam prvič zdi, da ljubi Tombah kar naenkrat tako koroške Nemce, da jim ponuja svojo pristno vino, Tombah ki sovraži naše štajerske Nemce iz dna svoje „slovenske“ duše, on, ki začne kar omedlevati, ko čuje le nemško govornico. Čudno se nam zdi drugič, da je pri prodaji svojega vina Tombah kar naenkrat pozabil, da ni v Ptuj, temveč, da je pri sv. Vidu tik Ptuja, čudno tretjič, da pošilja Tombah, ki ima svojo trgovino v farški kolibi,

svoja oznanila — naprednemu, koroškemu listu. Kaj ne Tombah, nemška „špraha“ je dobra, samo če prinese dovolj nemških grošev, kaj ne, napredna misel je izvrstna, samo, če koristi farški grajzlariji? Ako pa ste postali gospod Tombah zares kar čez noč naprednjak, ako ste zatrli zares kar naenkrat Vašo mržnjo napram Nemcem, potem pa proč iz farške grajzlarije, pokažite se kot odkritosrčnega — moža! Ali smatrate tudi Vi trgovino, kot mednarodno? Sicer pa smo radovedni kaj poreče vaš vinski bratec, župnik od sv. Vida, znani oče Andraš k temu Vašemu oznanilu. Znabiti postane vsled njega zopet tako — bolan, da ne bode moral popevati radi „hripe“ nobeno nedeljo več sv. maše! Sploh pa je to oznanilo zopet krasen dokaz, kako se ravna klerikalci po svojem geslu „svoji k svojim“, dokaz, da bi marsikateri, rečimo vsa ki prvaški trgovec na deželi, posebno tisti, ki trguje z deželnimi pridelki, moral iti rakom žvižgat, če ne bi bilo njegovih največjih — „sovražnikov“: Nemcev, ki mu najboljše plačujejo njegovo blago!

Umrla je gospa Walburga Weiss, bivša gostilničarka občno znane krčme „Zum Judennatzl“ v Ptujju. Umrta bila je stara 63 let in velika prijateljica siromakov. Pogreb se je vršil dne 24. t. m. Naj blaga pokojnica v miru počiva!

Prestavljen je okrajni sodnik g. Viskonti iz Mahrenberga v Beljak (Villach). Pri svoji odhodnici se je izrazil jako pohvalno o tem sodnem okraju. Gotovo bođe okraj svojega vrlega sodnika tudi prav težko pogrešal, Beljaku pa je častitati, da dobi tako izvrstnega gospoda za sodnika.

Javna zahvala. Iz Pernic pri Mnti (Mahrenberg) se nam je poslalo sledeče: „Gospodu potovalnemu učitelju Francu Goričan izrekamo tem potom javno zahvalo za to, da nas je se svojim predavanjem v nedeljo dne 24. septembra t. l. tako lepo podučil. Z velikim veseljem sledili smo njegovim navodilam, kako bi si mi kmetje z umnim gospodarstvom poboljšali naše skrajno gmotne dosedajne razmere. Bog daj, da bi se naši kmetje poprijeli tudi teh navodil. Toraj še enkrat gospod Goričan, srčna hvala! Proseč Vas, da bi nas zopet kmalu razveselili s kakim primernim predavanjem Vam kličemo: Na svidenje!“ (Sledi več kmetjskih podpisov.)

Poročilo ptujskega sejma. Na ptujski sejem dne 18. t. m. se je prignalo 150 konjev, 1290 glav goveje živine in 1120 svinj. Kupčija je bila sicer pri znižanih cenah dobra. Prihodnji živinski sejem se bode vršil v torek dne 2. novembra, prihodnji svinjski sejem dne 31. oktobra.

Strašna smrt. Od Velike nedelje dobili smo žalostno poročilo, tičoče se gospoda usnjara Ferdinanda Goričan-a. Ta priden, občno spoštovan gospod si je končal iz različnih vzrokov življenje in sicer se je pri svojem vinogradu, v Brebrovniku, obesil. Gospod Goričan, poštenjak od pet do glave, opravil je v nedeljo dne 15. t. m. svojo spoved. V sredo dne 18. t. m. zapustil je svojo domačijo in je šel v Ormož. Tam je poravnal vse račune v trgovinah in je šel

na to v Ljutomer. V Ljutomeru kupil si je vrv (štrik) in se je na to vrnil k vinogradu. Pri vinogradu zavezal je vrv za tram in še so ga otroci njegovega viničarja pri tem gledali. Otroke je na to odpodil in se obesil. Pred svojim samoumorom pisal je na ormožko sodišče in je prosil sodnijo, naj ona za to skrbi, da bodejo poplačani njegovi vsi dolgov. Ostali denar naj se razdeli njegovim pridnim služabnikom, od katerih mu je služil eden 18 let, drugi 15 let. Vsled tega napovedala je po lastni volji samomorilca sodnija o njegovem premoženju konkurz. Obžalovanja vreden mož bil je velik prijatelj siromakov. Naj mu bode zemljica lahka!

Večna fehtarija. V „Našem Domu“ beremo tole nesramno fehtarijo, pod katero je podpisan „Franciški samostan v Mariboru“: „Naša dolžnost nas veže, da spet nekaj omenimo o naši Marijini cerkvi v Mariboru. Kar smo zaupali, smo dosegli: Že imamo v cerkvi nov oltar in prestol za čudodelno podobo Matere Milosti, ki se nam zelo dopadata. Ker je vsa stavba bila že v začetku sv. Antonu Pad. in sv. Filomeni v posebno varstvo izročena, sta oba čudodelna svetnika dobila v novi cerkvi vsak svoj altar — vendar še tema manjka lepih nastavkov. Te nastavke hočemo kakor hitro mogoče poškrbeti. Enako mislimo na nov sv. križev pot, če nas naši družniki s svojimi prispevki ne zapustijo. Ker naša družba šteje blizu 66000 udov, bilo bi nam veliko pomagano, če bi družniki vsaj še enkrat v življenju svojo dolžnost (?) storili. Čim zvestejši so v svojih milodarjih, tem hitreje bomo napredovali v kinčanju cerkve Matere Milosti. Nove družnike še vedno radi sprejemamo.“ — Ta fehtarija je že do skrajnosti nesramna! Toliko tisočakov in tisočakov so že izprešali tolsti frančiškani iz kmetjskega ljudstva za svojo cerkev v Mariboru, vedno so kaj novega potrebovali in vselej se je odprl radovoljno možnjček našega kmeta in odrinil zahtevano svoto. A še ni zadosti! Treba je novih nastavkov za čudodelna svetnika sv. Antona Padovanskega in sv. Filomeno, treba je novega (seveda lepega) sv. križevega pota. Vse to se lahko zgodi, če družniki vsaj še enkrat v življenju store svojo dolžnost. Mi pa mislimo, da ni ravno potrebno, da bi družniki izvrševali svojo dolžnost, ki obstoji samo v večnem plačevanju. Frančiškani, ki se odlikujejo po silni bistroumnosti, naj lepa nastavka za sv. Antona Pad. in Filomeno ter novi križev pot izroče v posebno varstvo teh svetnikov in kmalu bodo imeli, kar žele imeti, saj so doslej delali tako in srečno so vse dobili, kakor pripovedujejo zgoraj v svoji novi fehtariji. Sicer pa ta beračija dokazuje, kako je naš kmet vkovan v klerikalne verige. Tako budalost so zveržili frančiškani in glavo lahko stavimo, da se bo na te limanice usedlo toliko ptičev, da bo njih perje popolnoma zadostovalo za nabavo novih potrebnih reči frančiškanske cerkve v Mariboru. Vsaj še enkrat v življenju! Potem pa nikoli več! Kako se to lepo sliši iz posvečenih ust bogatih frančiškanov!

„Štajerc“, duhovniki in mladina. V „Gospodarju“

amo članek, skovan v farški kovačnici pri Juriju ob Ščavnici, članek, kateri nam predbaciva, hočemo mi vzeti ljudstvu spoštovanje do duhovnikov, da hočemo spraviti posebno otroke ob vero in spoštovanje napram starišem. Nasproti temu povzramo danes leto: Kmetje, naš list daste lahko brez rbi vsakemu otroku v roke! Gospod župnik Kunce naj nam pri priložnosti naznani, kako temeljiti gojitelj mladine je bil kaplan — Slamberger, ki naj mora pihati kašo, radi prevroče svoje ljubezni napram šolski deci. Naj nam pove tudi zakaj so morali popihati župnik Mažir itd. v Ameriko. Gospodje, zares poglejte okoli sebe, „katere hiše bolj křšćansko živijo!“ Da bi vedeli prezvišeni, milostljivi nez in škof Napotnik kaj se vse tiska v „Gospodarju“ in prilogi, potem bi tudi vprašali pri priložnosti od koder je dobil župnik Kunce toliko podpisov prosljavajoćih zadnji številki imenovanih mariborskih cunj politično delovanje — uprav župnika Kunceja in njegovega nestega prijatelja kaplana Stuhca. Toda to vse vreda milostljivemu knezu in škofu „ni“ znano! Mi pa obljubimo danes kmetom v Ivajncih in v okolici, da bodemo kakor do sedaj brezobzirno udrihali le o tistih farjih, kateri ne živijo tako, kakor jim ve-va njihov poklic in kateri zares zapeljujejo mladino a slaba pota. Da pa se bode postavil župnik Kunce v pravo luč, zato poskrbimo že v naši pri-odnji številki.

Na lovu ponesrećil je gospod kaplan Franc Kucek iz Dramlj pri Celju. Bil je v svoji do-račni občini sv. Rupert pri Mariboru na obisk in je el tam na lov. Po nesreći sprožila se mu je puška a strel je gospodu kaplanu poškodoval tako roko, a so ga morali odpeljati v bolnišnico k usmiljenim ratom v Gradec. V bolnišnici morali so mu odvzeti oko, toda bilo je žalibog že prepozno. Gospod aplan je vsled operacije umrl. Gospod bil je star še e 28 let in jako vzoren duhoven, ki se ni vtikal v ikarkoršno politiko. Naj mu bode zemljica lahka!

Razne stvari.

Članek o vojniški šoli, katerega smo obljubili v naši zadnji številki, priobćimo prihodnjič, ker smo obili ob sklepu naše danajsne številke ravno v tej adevi še neko zanimivo poročilo.

Važno za občinske predstojnike. Ravnokar je šla knjiga „Der Gemeindesekretär“, katera je jako obro sestavljena in podučí občinskega predstojnika rav temeljito o vsem poslovanju. Knjiga je pisana v nemškem jeziku in velja 3 krone in sicer mehko ezana. Dobi se v vseh knjigarnah v Ptuj, Mariboru, elju itd.

Novi državnozbornski kandidati. Državni poslanec žičkar je nedavno umrl. Žičkar bil je duhovnik in nd klerikalec. Kmetje, delavci, sedaj pa slišite, ako vas nameravajo osrećiti zopet vaši prvaški vo-itelji. Kot kandidata na Žičkarjevo mesto ostavili so deželnega poslanca dohtarja Koče- arja in pa, strmite — urednika maribor-

ških klerikalnih lističev, znanega učitelja požarov, dohtarja svetega pisma Korošeca. Toraj prej je bil duhovnik poslanec za Ptuj in Celje, sedaj pa naj bode, za spremenjavo dohtar ali pa zopet duhovnik. Kmet in delavec, kedaj se bodeš otresel teh verig?

Prodaja šolskih potrebšćin od strani učiteljev ni dovoljena in vendar se množijo slućaji, v katerih vsil- ljujejo učitelji peresa, svinćnike, risanke, itd. ućen- cem. Take reči naj prodajajo trgovci, kateri plaću- jejo za to davek, ne pa učitelji. Trgovcem na deželi svetujemo, da take dobićkaželjne gospode učitelje naznanijo deželnemu šolskemu svetu v Gracu. Uči- telj naj podučuje deco in naj se briga za poduk, trgovanje naj pa pusti trgovcem.

Ker niso hoteli nositi pušk obsodilo je vojaško sodišće na Dunaju tri vojake vsakega na dve leti težke ječe. Vojaki bili so razkolniki, takozvani naca- renci, katerim njihova vera prepoveduje nositi orožje. Kaznovani bili so radi tega zloćina že dvakrat po- prej. In vendar uživa v Avstriji vsaka vera enako- pravnost!

Roparski umor od nepoznanih zloćincev. Iz Temežvara se poroča, da so v občini Tinkovar vtrli v stanovanje trgovca Mihaela Kafka neznani roparji. Trgovca so umorili potem pa oropali kaso in prodaj- jalno. Blago naložili so na voz in se potem odpeljali. Služabnik trgovca, kateri je celi grozni prizor gledal, zgubil je vsled straha govorico. Roparjev še dosedaj niso zasledili.

Zopet nož. Iz Ljubljane se z dne 19. t. m. po- roča sledeće: Sušnik in Zemljak, oba kmetska si- nova, gojila sta že iz svojih vojaških let med seboj sovraštvo. Pred vćeranjem snidla sta se po neki gostiji. Ko je Sušnik zagledal Zemljaka, skočil je proti njemu in mu zasadil nož do črena v prsi. Zemljak je bil takoj mrtev. Takoj po zloćinu je sledil zloćincu žandarm, ta pa je streljal proti njemu. Tudi žandarm je vstrelil za zloćincem, zadel pa ga je najbrž slabo, ker je odbežal. Sušnik in Zemljak bila sta strastna klerikalca.

Štajerska deželna zbornica pričela je, kakor smo poročali dne 18. t. m. svojo zasedanje. V za- četku seje so bile volitve v odseke. Na to so se iz- roćile zadeve, ki so bile na dnevnem redu odsekom. V daljnih sejah razpravljajo se je o deželnem prora- ćunu. Potrebovalo se bode za leto 1906 26 mili- jonov 867 tisoć 260 kron, toraj nad milijon kron več, kakor v letu 1905.

Koroški ljudski „osrećevalc.“ Neki trgovec od sv. Ruperta na Koroškem tožil je več oseb radi razžaljenja časti. Zagovornik nasprotnikov bil je znani dohtar Brejc. V enem slućaju moral je trgovec svojo tožbo umakniti. Dohtar Brejc je računil za svojo zastopstvo nič več in nič manj kakor 60 kron. Ti stroški so se sodnijskim potom odmerili na 40 kron 90 vinarjev. Žena trgovca je poslala na to dok- torju Brejcu 40 kron, na kar je dobila od tega „osrećevalca“ ljudstva sledeće pismo: „Podpisani Vam potrjujem s tem, da sem sprejel poslanih mi 40 kron. Ker pa moji stroški glasom sodnijske doloćbe zna-